

Megjelenik ez a lap hetenkint kétszer, kedden és pénteken.

Á r a :

Egész évre . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . 1 ft. 50 kr.

Szerkesztői és kiadói szállás:
Kenyeres Adolf ügyvédi
íródája, Nagypiaczon.

NEMERE.

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap.

Hirdetési díj:
3 hasábos garmond sorért, vagy annak helyéért 4 kr. — (1—10 sornyi hirdetés áru mindig 40 kr.) — Bélyegdíj minden igtatáskor 30 kr. — Nagyobb hirdetéseknel alkasszerint. — Hirdetések fölvetnek a szerkesztőségben és Römer és Kammer nyomdájában.

ORSZÁGOS GYÁSZ!!!

Magyarország egyik legnagyobb és legnemesebb fia, hazánk minden pártjától, minden nemzetiségétől és a mivelt külföldtől is őszintén tisztelt

B. EÖTVÖS JÓZSEF,

vallás és közoktatási miniszter

meghalt folyó február hó 3-dikán reggel.

Nagy lelke óriási munkásságát nem bírta meg a gyenge test és leroskadott, mielőtt 58-dik életévét betöltötte volna. Emléke áldott és áldásos. De lesz-e, a ki betöltse üresen hagyott helyét; a ki méltán tudja folytatni a félbeszakadt országos munkát!?

Magyarországot súlyos csapás érte!

Brassó, 1871. február hó 4-én.

A „Nemere“ szerkesztősége.

B. Eötvös József.

Szült. 1813. szept. 3. Meghalt 1871. febr. 3.

Könyvet, igen terjedelmes könyvet kell írni annak, a ki b. Eötvös József nyilvános működését ösmerteni és méltányolni akarja.

Egy hírlap szűk körben, leverő fájdalom eleven hatása alatt azt sem tudjuk, mit említsünk meg arról a férfiról, a ki gr. Széchenyi Istvánnak, g. Batthyányi Lajosnak, suth Lajosnak, Deák Ferencznek és gr. Andrássy Gyulának volt társa országunk ügyeinek vezetésében; a ki Vörösmartival, b. Józsi Miklóssal, Bajzával, Szalayval, Csengerivel, Petőfivel, b. Kemény Zsigmondal, Aranynyal, Jókaival, Gyulayval együtt működött irodalmunk felvilágosztatásán: s a ki mindkét sorbéli hallhatatlanságok között egyaránt kivívta a hallhatatlanságot.

Magyarország államtani küzdelmeinek és irodalmának utolsó 40 évi történetét — ezt az eseményben, szenvedésben, de eredményben is páratlan történetet — kell megírni bő részletességgel, hogy Eötvös működése méltányolható legyen.

1830-ban, 17 éves korában, már fölépelt az írói téren. Csak öt év telt ezután, mire a tudós-társaság tagja lett. 1838-ban államtudományi tárgyról, a fogházjavításról ír könyvet; és ugyanazon évben megkezdte Carthausiját, mely nevét ösmertette egész Európában.

1840-ben már tagja a főrendi táblának s csakhamar megosztja Batthyány Lajossal a főrendiek szabadelvű részének vezetését.

Ettől kezdve tegnapelőttig, a míg a halál befogta nemes szeméit, ott van folyvást az írók, a tudósok és az államférfiak közt egyaránt és a közbizalomtól rá ruházva viseli vezérszerepét mindenütt.

Mindenki ösmertéit: Carthausin kívül a Falu jegyzőjét, Magyarország 1514-ben és a Nővérek címűeket. Mindenki tudja, hogy ezek nem csupán mulattatásra szánt olvasmányok, hanem a társadalomnak egy-egy nagy sebet tárják föl, hogy a minek létezését az író kimutatja, az államférfi biztosan fogjon annak meggyógyításához.

Nem lehet itt, csak bár névszerint is, minden munkáját elősorolnunk, hanem a Reformról meg kell emlékeznünk, mert az történelmi tény nevezetességével bír.

Midőn a jogtíró bécsi kormányok ellenében a nemzet főlemelt fejét, a szabadelvűek összes tábora, élén Kossuth Lajossal,

arra törekedett, hogy mentől nagyobb hatalom adassék a megykéknek, mentől szűkebbre szorítsák a kormányt.

Három ifju embernek volt erkölcsi bátorsága szembe menni a népszerű eszmékkel és azt fejtegetni, hogy erős kormány kell és egységes törvényhozás, mert a haza nagygyá csak így lehet.

Természetesen kifejtették, hogy nem az absolut kormányt akarják megerősíteni, hanem alkotni újat, hazait, mely felelős legyen a parlament előtt és melyet szabad sajtó ellenőrizzen.

Ez eszmék mindamellett nagyon rossz fogadtatásra találtak, és apostolaiknak sok keserű szemrehányást kellett eltűrniök, mert a soká bántalmazott magyar csak vármegejében bizott a kormányval szemben.

A három ifju ember még sem csüggedett, és csakhamar, 1848-ban megérték, hogy az ország az ő eszméik szerint alakult és azon eszmék általános népszerűségre jutottak.

E három bajnok Szalay, Eötvös és Csengeri volt; s a Reform Eötvösnek 1844-ben ezen szellemben irt cikkeit foglalja magában.

Meg kell említenünk még egy munkáját „A XIX. század uralkodó eszméinek befolyása az államra“ címűt, melyet 1850 után irt s a melylyel Európa legelső államtudományi írói egyikének elősmertették.

Voltak fajunkban nagy hadvezérek, kitünő államférfiak, dicső költők; de mint államtudományi író Eötvös szerzett először világhírt a magyar névnek.

Midőn egy-egy világhírű angol, francia, vagy német munkáját forgatja a magyar, jól esik olvasni Eötvös nevét, mint egyik főtekinélyt, a kinek szavaira úgy hivatkoznak, mint megállapított igazságra.

Az absolutismus sötét éveiben mint szent ereklyét úgy rejtegetett egy képcsoportozatott a hazafi; csak ha senki sem látta, akkor vette elő rejtekéből és látására fájdalomtól s reménységtől telt meg szemekönnyel.

Ez az első magyar felelős miniszterium arczképsarnoka volt.

Most is ékíti egy képcsoportozatot díszszobánk falát, a melyre büszke önérzettel nézünk és dicsőkedve megmagyarázzuk egyes alakjait az idegednek: a mostani miniszterium arczképsarnoka.

Eötvös nemes arca ott van mindkettőn.

1848-ban keveset tehetett; csupán körvonalozhatta nagy terveit; fegyverzaj szakította meg a békés mőködést.

Hogy mennyit tett 1867 óta, annak jótékony eredményét már is érezzük s érezni fogják még nagyobb mértékben a boldogabb unokák.

A kiegyezés keresztülvitelében, alkotmányunk viszanyerésében mint egy tábor- kar működtek Deák körül Andrássy, Eötvös, Lónyai, Csengeri, Kemény.

Mielőtt a miniszterium ki lett volna nevezve, már bevégzett tény volt, nemcsak a hazai, de a külföldi közvéleményben is, hogy a közoktatásügyi tárca nem juthat másba, csupán az Eötvös kezébe.

Külföldi tekintélyek ösmerték el, hogy ez idő szerint Eötvös volt Európának legnagyobb kultuszminisztere.

Egy hazai, de német ajku költő irta hozzá a népoktatási törvény alkotásakor:

„Üdv rád s törekvésedre,
Te új kor embere;
Áldását életedre
Jó mentő küldte le.
A történet könyvében,
Dicsőség szent fényében,
Hol legjobbak tündöklenek,
Ott lesz dicső neved!“

„Magyarország jövője cultura kérdése“ — szokta a boldogult mondani, és a maga részéről fáradhatatlan buzgalommal látott hozzá, hogy Magyarország mivelt országgá legyen.

Mily eredménnyel? kérdi tán a gáncsolás. Bevégzett eredmény nem sok van, mert egy ország miveltségét megteremtteni nem egy-két évnek adatott. De a ki tudja, hogy parlag földnél mily fáradságba kerül a tövis és gyökér kiirtása és az első szántás, és hogy ily munka után mekkora hállával tartozik a hasznot és boldogságot élvező arató: az tisztelettel hajol meg Eötvös neve előtt és be fogja vallani, hogy Magyarország közmiveltiségeért egy ember még annyit nem tett, mint ő.

Vajha soká nyult volna még oly hamar végződött élete!

Országos embert vesztettünk el, a ki gyémánt tiszta jellemmel, fényes észbeli tehetségekkel ingatlan hazaszeretetet és önfeláldozó fáradhatatlanságot párosított. Szálljon magába a sziv és imádkozzék: „Adj uram, adj hasonlót helyébe; adj nemes példáját hiven követő unokákat!“

Magyar képviselőház

Januárius 30. és 31. napjain a közgazdasági miniszterium költségvetése tárgyalta. Ez alkalommal igen érdekes adatokat sorolt elő Érkövy Adolf, a melyeket közlünk is, — közöljük egyszersmind magának az illető miniszternek néhány megjegyzését.

Érkövy Adolf szemlét tart földmivélésünk és mezei iparunk multja és jelene fölött, hogy így lehessen látni, miként állunk ma, miként állottunk ez előtt és mi kilátásunk van a jövőben. Szóval tehát összehasonlítja az 1868-ki évet az 1844-ivel. megjegyzendő, hogy a negyvenes években ez volt a legjobb Magyarország kiviteli forgalmára nézve. 1844-ben a kivitel volt 21 millió mázsa gypju, 18 millió szemes gabona, liszt ugyszólván semmi, állat 9 millió, míg 1868-ban 33 millió mázsa gypju, 139 millió gabona, liszt 27 millió, állat pedig 38 millió. — Ide járul még, hogy a szeszipar, mely akkor semmi volt, ma 6 millió forintot képvisel a kivitelben; megemlítendő még, hogy 1844-ben részvények útján akarták Angliából Magyarországra hozni az első cséplőgépet, ma pedig 1500 gőzerőműves cséplőgép van hazánkban. Közlekedési eszközeink nem is hasonlíthatók össze; előmenetel történt továbbá a közgazdasági szakképzettség terén is, mert ez idő szerint van már négy főbb gazdasági tanintézetünk, néhány földmivelési és néhány kertészeti iskolánk.

Történet előmenetel különösen a Tisza-szabályozás által, midőn több mint egy millió hold föld jutott a mezei gazdaságnak, tömérdek elkülönzések történtek úgy, hogy egy határban, például Csongrád és Hódmezővásárhelytől több mint 100,000 holdnyi gyeptel jutott eke alá.

Daczára azonban a sok előnynek gazdaságunk helytelen irányban halad, mert az állattenyésztést elhanyagoljuk, már pedig ez által elvontuk a mezőgazdaságtól a szükséges munkaerőt s a trágyát. Továbbá sajnos, hogy erdőink bizonyos tekintetben pusztulófélben vannak, hegyeik, ormaink kopárok a vízmosásoktól, folyóink, tavaink halméltuliek. Nem dicsekedhetünk előhaladással a szellemi téren, mert gazdasági irodalmunk ugyszólván nincs, összehasonlítva az 1848 előtti évekkel, mikor az 1839-ben alakult gazdasági egyesület pezsgő életerős közremunkálása által irodalmunk is virágzott. Az 50-es évek nyomása alatt megtudtuk menteni az irodalmat s megmentettük egyuttal gazdasági irodalmunkat.

Ma nem láthatni a gazdasági egyesületek körében semminemű munkásságot, nem gazdasági irodalmat, mintha ez egyáltalában nálunk valami szükségtelen felesleges volna.

Slávy József miniszter. Hogy miért viszik ki a külföldre inkább az ausztriai, mint magyar borokat, az onnan van, mivel Magyarországon nem igen tudnak banni a borral úgy annyira, hogy alig van három hordó egyforma bor, a minék oka megint a kormány, legalább Simonyi Ernő szerint. Azt csak nem kívánhatják, hogy a kereskedelmi miniszterium fogalmazói vegyítsék a borokat. Mátyus Aristid képviselő megtámadta szót és a közlekedési minisztert az utak rosasága miatt, pedig ezért nem egészen a miniszterek a felelősök, mert az autonomiának egyik főteendője az utesimálás. Felhozták még igen sokan, hogy nincsenek jó gazdasági tanintézeteink, mert ezekben csak a theóriát tanítják; de ugyan hol vannak oly

bérlők, kik a tanulókat magukhoz véve akarják tanítani? A czéhrendszerekre nézve már szólónak előde azon alapot fogadta el, mely a czéheket ismeri ugyan, de nem mint kötelezőket. — És ha a czéheket úgy méltóztatnak tekinteni, mint magántársulatokat, egyesületeket, ezzel fogunk találkozni ezentúl is, mert mindig szabadságban állandó egyes embereknek társulatokká egyesülése. — De ha oly czéhet méltóztatnak érteni, milyenek a régiek voltak, t. i. az előjoggal, kiváltsággal bíró, remekléssel és felszabadtással járó czéheket, olyanokat nem fognak látni. — Tehetik magánosak, de kötelezők nem. — E tekintetben sem állunk tehát oly rosszul. — Az ipartörvényjavaslat készen van, és hiszi szóló, hogy ezen ülészek alatt törvényessé válik.

Sz. 41—1871. Értésítés. A szt.-kereszturi állami tanító-képezdében az 1868. XXXVIII. t. cz. 102. és 184. §-ában elrendelt s évenként kétszer u. m. mártius és szeptember hónap végén tartandó elemi népiskolai tanító képességi vizsgák közül az első f. évi mártius hó 28., 29. és 30-ik napján fog megtartatni. Ezen vizsgálatra jelentkezhetnek:

a) Mindazon férfi és nőtanító jelöltek, kik a tanítóképezdében a 3 évi tanfolyam bevégezése után egy, legfőllebb két évet gyakorlati tanítással töltöttek.

b) Kik a törvény keletkezése előtt már gyakorló-tanítók voltak.

c) Végre azok is, kik magukat a tanítóságra magánuton képezték.

E vizsgálatra jelentkező tanító-, vagy tanítónő-jelölt folyamodványát Antalfi Károly tanfelügyelő urhoz, vagy alólírtához nyújtsa be; e folyamodványához köteles csatolni keresztlevelét, tanulmányairól és eddig folytatott pályájáról s erkölcsi magaviseletéről szóló bizonyítványait.

E folyamodványok f. évi mártius 14-ig benyújthatók; a később érkezettek nem fogadtatnak el.

Sz.-Keresztur, jan. 31. 1871.

Sándor Mózes,
másod tanfelügyelő.

A törvényszéki szervezéseket illetőleg tudomásunk szerint, a megyei hatóságokhoz rendeltetek mentek, hogy a községeket szólítsák fel nyilatkozatokra, hogy fekvésükknél fogva melyik bírósághoz kívánának csatoltatni. Nyén, Bodola és Márkos községeket nézetünk szerint fekvésükknél fogva leginkább csatlakozhatnának a Hétfaluhoz, mert a hosszafalusi egyesbíróságot kézügybe találják. Ezen ügyet az említett községek figyelmébe ajánljuk és figyelmeztetjük, hogy ha nézetünket osztják, ne késedelmessenek sokáig a nyilatkozattal. Szerk.

V i d é k.

S.-Szt.-György, január 30-án. S.-Szt.-Györgyre is elérkezett a farsang, január 28-án esteli 8 órakor általánosságban is beköszöntött, a községi leányiskola javára rendezett bállal; s a mily nemes czélra rendeztetett a bál, a közönség részéről oly buzgó részvétel és meleg pártolással találkozott, a mit eléggé igazolt a bál nagyszámu és fényes közönsége. Igaz ugyan, hogy a felsőbb rendűek közül — kik alatt itt az emeletes és kőházakban lakókat értik — lehetnek volna többen is, de hol van oly részvétel, a mely általános, mikor a szív és értelem különböző; de ha

minden város lakosainak számához mérve, bámiily nemes és szent cél elérése, vagy megvalósításához ily áldozatkészséget és részvétet tanusítana, ugy hazánk fényes jövője és felvirágzása bizonyos.

De milyen volt a bál? Díszes, de nem fényes. Itt sem a város, sem a vidék szépei — kik hármán valának — sem a pazarfény, sem a párisi utolsó divat mutogatásában kerestek élvezetet, hanem a csin és kellem egyszerű de mégis bájjra képes vegyületét állították elő, szóval, azt a női dísz, mely nemcsak a székelyföld szokásán alapult tetszésnek, de még az aethetica és izlés követelésének is eleget tesz.

A báli közönséget e szó „közönség“ jelzi; volt gazdag, szegény, ur és polgár. Szt.-György polgárai ha nem is a boros asztal vagy a tánczosnők körül, de az eszme megértése és létesítésénél találkoztak. A városnak oly szép bálterme van, hogy büszke lehet rá, szóval a közönséghez méltó; hanem a mostani berendezés nem a legfényesebb volt; mint tudom a város a táncztermet mostanában vette át egy vállalkozótól, ujonnan díszítés ezime alatt, a vizsgáló bizottmány aligha este nem vette át, mert sok olyat nem látott még, mit meg kellett volna látni, mivel a tisztasághoz tartozik; különben a berendezés hiánya, akár a közönség csekély követelése, akár buzgóság vagy akarathiánya szülte, a bálrendező bizottmány érdeme; azonban itt csak annyi esik a bizottmányra, hogy miért nevezett vagy választott oly egyéneket díszít, vagy egyéb teendők elvégzésére, kik belefáradtak a munkába, mielőtt elkezdtek volna; igaz ugyan, hogy itt nem a fényes kiállítás, hanem a gazdag jövedelem volt a főczél, de lehet máskor is e, vagy más ily czélra bál, s ha most a berendezés lehető gonddal és esinnal történik, a visszaemlékezés e fáradság jutalmát jövőre részvét alakjában állította volna elő.

A hölgyek is a terem feldíszítésére nemcsak az emberélet de a növényország virágaiból is hozhattak volna áldozatot, ha nem szokás, azzá kell tenni, elég ok rá, hogy a dísz a szépséget emeli, és nem bűn.

Hát a bálkirályné ki volt? bocsanat, hogy ily későre mutatom be, de azt hiszem, a jó és szép soha sem késő. E bálnak sok szép virága volt, s azonfelül bim-bója is, mert az iskolás-leányok minden osztályából voltak számosan, és sétáltak kellő időben, s a nagyobbak tánczoltak is; lehet ugyan, hogy a nagyokhoz szokott uriszem megbotránkozott rajta, de a szeretettel táplálkozó emberi jó szív és nemes lélek nem; s úgy látszott, hogy a karzaton függött zászló jel-szava: „Legyen világhosság“ szív és értelem szerint valóra vált; a jövedelem — a költségen kívül, mi 100 forintra megy — 180 forintot tesz, és ez valóban szép és a közönség részvételének és áldozatkészségének fényes bizonyítéka; adakozások is történtek: gr. Kálnoki Dénes, főkirálybíró 1 arany, Bogdán család 2 ft., Török Gáspár 2 ft., Kis Dénes 1 ft. Fáradságtalan buzgóságot és tevékenységet fejtettek ki t. Gyárfás Lajos, bálbizottmányi elnök, t. Antalfi Lajos ur és többen, kik a város lakossai közül minél többeket igyekeztek megnyerni az ügynek.

De el nem lehet hallgatni a bálbizottmány tévedését, a mi feledékenységnek keresztelve is meg-róvándó — ide nem számítva a jegyek körüli tollhibákat — a meghívó jegyek szétküldésében botrányig fukar volt, s a vidékre nézve késedelmes; több tekintélyes család nem kapott meghívót, így t. Császár Bálint, orsz. képviselő s iskolaszéki tag, az iskola és a nevelésügy buzgó pártfogója, özv. Nagy Tamásné asszony, ki nem rég tett tetemes alapítványt a leány-

TÁRCSA.

Az én gyermekkori jó barátom.

(Folytatás.)

Karácson harmadnapját alig várhattuk, hogy felviradjon. A város lakóinak nagy része már korán reggel megindult Fenes felé. Hogy én egy a legelsők közül voltam, gondolhatja mindenki. Egyszer Gyalun innen halljuk a granatéros marsot. Elöl jöttek a Kress dragonyosok, a megkülönböztethetőségért fekete köpenyök volt és sisakjaikat piros toll díszítette. Jó érzelmi olasz fiuk voltak, kik fel tudták fogni, hogy a magyar szabadsága a szomszédnépek szabadságának biztosítóka lett volna; nem sok maradt belőle, a véres harcokban dicsően hullottak el.

Vigan jöttek a 11. zászlóalj honvédjei; de hogy is ne, hiszen az ellentől megszabadult szülőhelyükre tértek, hat, szenvedéssel és nélkülözéssel teljes hetek lefolyta után. Örömríadás fogadta a szabadságharc egyik legvittebb zászlóalját.

Lehet gondolni milyen feszültséggel vizsgálta mindenki a haladó sorokat, míg mindenik rá akadott arra, kit dobogó kebelével várt. Nekem soká kellett

várnom. Az elhaladó szakaszokkal mindinkább szédült a fejem; a legszomorítóbb gondolatok nyargaltak agyamon át. Az utolsó szakasz közeledténél már megakartam futamodni, azt hive, hogy a remegve vártak már elhaladtak. Ekkor nevetem hallottam kiáltani. Bátyám volt. Mint egy kis gyerek, a nevetés és sírás közt nem tudtam válogatni, azért hát cserélgettem. Sok kérdéseimre: hogy vagy? hogy voltál? stb. ő is csak kérdésekkel felelt. Hogy vannak az öregek? Nem égetett le Urbán. Az öregek jól vannak, Urbán sem bántott, de nagyon el lehetsz fáradva? Ad ide a puskát. Azt nem szabad fii, hanem a tarisznyát oda adom, s nyakamba akasztá vászon tarisznyáját, mely olyan volt kívül-belől, hogy egy koldus sem büszkélkedett volna vele. Mindenfelé járt a szemem Jancsi után; de nem láthatám, és így kérdezősködni sem mertem utána; látva bátyámnak jó kedvét, biztam, hogy neki sincsen semmi baja.

Az öregek is ki jöttek Fenesig és ott egy ház eresze alatt megállottak.

Amint ehez a házhoz közeledtünk, mondom a bátyámnak: ott várnak az öregek, látod, ott a ház előtt; hát Jancsi hol van? Leghátul — felelt bátyám és sietett az öregekhez.

Mintegy cserébe adtam bátyámnak a jó öre-

geket és siettem, hogy minél előbb láthassam az én jó Jancsimat.

Csakugyan leghátul volt; ő volt az utolsó, még pedig mint káplár hat legényt vezetett. Hogy vagy édes Jancsim? Jól lelkem, jól. Körül fogta jobb karjával nyakamat, én meg derekába kapaszkodtam és haladtunk egymás mellett. Várta, hogy mondjak valamit, de nekem nyugalom kellett, el voltam fáradva az örömtől. Látva, hogy én hallgatva léptem vele a nagyokat, megkezdette ő a beszédet. Mind jól vannak-e oda haza? Nem volt semmi kár? Miután megmondottam, hogy minden rendén van, meg volt nyugodva. Elbeszélte mennyi szükségét láttak, mennyit éheztek és fáradtak. Véletlen bele nyultam bátyám tarisznyájába és csakhamar meggőzödtem, hogy luxust nem üttek Feketetónál. Abban az árva tarisznyában egy darabocskó, szappanhoz hasonlító szalonnánál, egy aarab elszáradt fekete kengérnél, egy szijjunál, egy kurtaszáru parasztpipánál és egy facsarék kapadohányánál egyéb nem volt. Több magyarázat nekem nem kellett, kézzel fogható példáját láttam, hogy Feketetón nem voltak a kerítések kolbászból fonva.

(Folytatása következik.)

iskola számára; úgy látszik, hogy némely bölcs gondolkodásu buzgó férfiak nézete szerint az érdem megtisztelése felesleges; megőrjük ma holnap itt is, hogy igaz a Schakespeare-nak „az érdem, ha nagyra nő, saját bőrébe ful”. Így van az, ha a buzgóságot nem kíséri egy kis illem és értelem, s ha egy-egy beszélő szerető férfi, nagy képpel és kevés gondolkodással, mindenható, vagy akarom mondani tevő szerepre vállalkozik, és hogy ha a bálbizottmányi tanácskozás gyakori pohárközcintás között foly le. B. J.

F.-Fejér-Vármegye. Hidvég, febr. 3-án. Tegnap belkerületi alispán, Maurer Victor urtól a megyei közp. bizottmánynak több belkerületi tagjai a következő tartalmu felszólítást vették: „A megyei törvényszék szervezésére vonatkozó, egy igen fontos felsőbb rendetnek urasággal leendő közlése végett folyó február hó 3-dikán d. e. 11 órára Hidvégen a község házában leendő megjelenésre tisztelettel felhívom stb.”

Ennek következtében a megirt időben és helyen többen megjelenvén a következő megállapodás történt:

1. Felolvastatván az érintett leirat, abban arra lévén felhiva, nyilatkozunk, hogy az ott megnevezett s tervbe vett törvényszéki helyiségek körül, melykhez óhajtanánk inkább csatlakozni; óhajtásképpen abban állapodtunk meg, hogy miután megyénkben egy helység sincs megemlítve, hol bár csak egyes bíróság állítatnék fel, a mi hallatlan Magyarország megyéi közt, — kérjük meg a magas kormányt, illetőleg az országgyűlést, kegyeskedjen a tőlünk hidegvégiek-től csak egy negyedórát távolságra eső Földváról az egyesbíróság helyiségét Hidvégre tenni át, annyival is inkább, mert a tanácskozáson jelen levő gr. Nemes János ur 6 évre a törvényszéknek, ingyen, alkalmas helyiséget ajánlott fel, mit a jelenlevők nagy örömmel köszöntünk meg.

2. A mi már a leiratnak tulajdonképi tartamát illeti, hogy hova kívánkozunk inkább csatlakozni, — egyszerűen oda nyilatkozunk, az idő rövidsége miatt nem lehetvén falvánként a közóhajtatást megtudni, magunkat pedig az egyes községek nevében nem érvén hivatottak nyilatkozni, a magas kormány bölcs belátására bizzuk: Csatoljon oda, a hová jónak látja.

3. Végül az első pont alatti kérelmünk megkísztetésére felkértek gr. Nemes János és Csiszér Albert törvényszéki ülnök, hogy egyszersmind az erdélyi követ urakat is kérjék fel az ügyünk pártolására. Ez után a gyűlés szívélyes búcsúvétel után szétoszlott.

Egy szerény kérdés.

Egyenlőség! Nemzetiségek egyenjogúsága! ezek azon frázisok, melyeket a brassói „Haupttrapport“-korcsmában és másutt is hallhatni azoknak torkából, kik oly szívesen küzdenek az ugynevezett ungarische Comitats-Wirtschaft ellen, hogy a figyelmet a Herrvetter-Wirtschaftról elhárítsák.

Több megyében azon Wirtschaft uralg, hogy a rendeletek a nép különféle inkább uralg nyelveihez képest, két vagy három oszlopzatban adatnak ki a községi előjáróságoknak, az előjáróságok pedig a szolgabíráknak, megyei hatóságnak vagy marchalisnak azon nyelven írják, melyet a község hivatalos nyelvül elfogadott, így áll a dolog a Comitats-Wirtschaftok legnagyobb részében, hol a nemzeti egyenjogúságnak elégtételt.

De Brassó nemes tanácsa, mely minden Comitats-Wirtschaft fölé emelkedett, felejt, hogy a száz nemzetiségen kívül a falvakat még magyarok és románok is lakják, kik még máig is nyelvüket megtartották s különösen a csángó magyarok, a tiszteletes uraknak a protestantizmussal össze nem függő kapcsolatos uniformisa daczára is.

És a nemes tanács a rendeleteket, daczára annak, hogy a kormánytól magyar nyelven kapja a magyarok és románok részére is szép német Dienststylusban küldi; pedig (az új szentháromságra Vilmos, Bismark és Moltkera esküszöm!) a bírák és fahagyok se értik a kiküldött rendeleteket, hanem az exoffo németül tudni köteles, de semmiről sem különösen felelős jegyzők fordítják a community gyűlésben a rendeleteket a más két nyelvre, vagy azoknak egy kivonattát mondják el, a levelezés fölfelé német.

A nemes tanácsnál, úgy látszik, a nép nyelvének tudása mellékes dolog, s bátor vagyok egy szerény kérdést kockáztatni: a nép van-e a tanácsért vagy a tanács a népért?

A francia sebesültek javára adakoztak szerkesztőségünknel:*)

Gróf Nemes János	5 ft. — kr.
Lázár András, bácsfalvi jegyző	1 „ — „
Boga Imre	1 „ — „
Id. Magyar István	1 „ — „
Szöts Dániel	1 „ — „

*) Ezen adakozások némelyike igen érdekes levelek kíséretében érkezett szerkesztőségünkhez: azokat tér hiányában csak jövő alkalommal közölhetjük. Szerk.

A brassói r. k. 3. elemi osztály	5 „ — „
Kováts József	1 „ — „
Gentsi András	2 „ — „

A 23. honvédszászlóalj tetteges szolgálatában levő következő altisztek és közlegények: Örm. Borra Pál 1 ft., örm. Streiförder István 1 ft., örm. Poeppert Vilmos 50 kr., egy honvéd örmester 50 kr., egy honvéd szakaszvezető 50 kr., egy honvéd örmester 20 kr., örm. Wacksmann Lajos 20 kr., örm. Gregorius Frigyes 20 kr., szakaszvezető Zsidó László 20 kr., szakaszvezető Molnár Ferencz 10 kr., tizedes Thomas Frigyes 20 kr. t. Horváth Mihály 10 kr., t. Mathias Ede 10 kr., t. Lukáts István 13 kr., t. Jakab István 10 kr., t. Bucci Antal 10 kr., közhonvéd Gandi Isván 10 kr., kh. Sipos István 10 kr., kh. Salmen Márton 5 kr., a gyűjtő 52 kr., összesen	6 „ — „
--	---------

A brassói r. k. 4. elemi osztály	1 „ 53 „
Roidl Farkas	1 „ — „
Józa Ferencz	1 „ — „
Légárd József	1 „ — „
Szenkovich Miklós	1 „ — „
A brassói csizmadia czéh	25 „ — „

Összesen 53 ft. 53 kr.

A 10. számbeli adakozások az összeadás hibás voltából elmaradt 1 fttal együtt 105 „ 50 „

Összesen 159 ft. 3 kr.

Gróf Mikes Benedek egy 50 ftos urbéri papiroost.

Külföld.

Különböző tudósításokból úgy látjuk, hogy Franciaországban mind nagyobb befolyást nyer a békepárt. A vidéki népség és Páris vagyonos polgársága határozottan támogatja a kormány békítő törekvéseit.

A béke feltételeiről különböznél különböző hírek érkeznek. Némelyek szerint Franciaország az elszakítandó Elzász és Lothringenért Belgiumot kapja, s a belga király lesz az egyesülendő országok uralkodójává. Ebbe nem igen egyeznek bele Belgium. Favre kijelentette volna, hogy Lotharingiáról Franciaország soha le nem mond; de ezt Bismarck gúnyos mosolylyal fogadta.

Guizot volt francia miniszter levelet intézett az angol külügyminiszterhez, melyben egyebek közt ez áll: Sok olyan van az 1815 utáni politikában, mit kárhozzatunk kell: de minden hibája daczára van egy előismerésre méltó nagy elv s ez az, hogy soha sem folyt egy háboru se hódítási vágyból avagy nagyra vágyásból. 1865-ben érvényre vergődött. Poroszország politikájának fő eleme a hódítás lett.

„Anglia kötelessége, magasztos, természetszerű, historiai kötelessége e nagyra vágyást megzabolázni egy európai coalitio alkotása által. Le kell rombolni az erődöket, Strassburgot és Metzét mint Mainzot és Lindaut.”

„Franciaország komoly és valódi kívánsága a béke, iparának kifejllesztése. Ily uton haladva Anglia természetes és megbecsülhetlen szövetségese.”

Guizot szavai nem esnek terméketlen földre, mert Anglia Sedan óta a francziák felé hajolt. Romaniából közelebről az a hír jött, hogy Károly fejedelem megunta a dicsőséget s ott hagyta országát; megerősítést azonban nem nyert.

Páris élmezéséhez a legnagyobb erélylyel fogtak hozzá, mindamelllett a porosz kormány akkép akar intézkedni, hogy a fővárosba mindennap csak annyi élelem szállitassék be, a mennyi éppen egy napra elegendő.

Bourbakiról és hadseregéről még mindig sok egymásnak ellenmondó hírek keringenek. Az este vett táviratok a következő rajzot adják róla:

Bourbaki hadserege Pontarliernál lepett át a semleges svajzei területre. A 80,000 emberre menő hadsereg febr. elsején reggel vonult Cliahard, Castella, Covagni tábornokok vezetés alatt Les Verrieres-en keresztül Neuenburg katonba s aztán Jongue és Orbe-on keresztül Waadt kantonba. A hadsereg állapota borzasztó; egyharmadának el van fagyva a lába; fele beteg. A svajzeiak nagy zavarban vannak, hogy miként fognak ápolni ennyi szerencsétlent. A Bourbaki hadserege már a negyedik, mely képtelenné lett a további küzdelemre.

Legujabb.

Berlin, febr. 2. A hatalmak azon fáradoznak, hogy Károly román fejedelmet maradásra bírják, különösen Poroszország, ösztönöztetve a fejedelem atyja által. Remélik, hogy e törekvések sikeresek lesznek.

Versailles, febr. 1. Az orleans-nemours és orleans-alençoni vaspályán Páris

élelmi szerrel leendő ellátása végett szabad közlekedés engedtetik; épugy a Szajna és Marne folyókon és ezek mellékfolyóin s a dél és nyugat felé vezető országutakon.

Brüssel, febr. 1. Jules Favre Páris kapitulálása után legott a következő távsürgönyt intézte a Norddepartement prefectjéhez: „Bert ur! Gyűjtsön össze élelmiszert, lisztet, hust, gabnát, tűziszert s vitesse mindent Dünkirchenbe, valamint Dieppebe — a vasut megkezdi működését. Üdv!” — Páris még e hét folyamában el fog élelmiszerral láttatni.

Brüssel, febr. 2. Az izgatottság Párisban, kivéve Bellevillet, csillapul; a vagyonos osztály a kormányt támogatja. A constituanteba történendő választások az 1849. térvények értelmében, tehát departementek szerint fognak történni.

Alençon, jan. 31. Ujabban megerősödik a hír, hogy az ifju bajor herczeg Broglie közelében egy franktireur keze által elesett.

V e g y e s .

(B. Eötvös halálának hire) általános mély sajnálkozást ébresztett városunk lakóinál. A magyar kaszinó, melynek tiszteletbeli tagja volt a boldogult, fekete lobogót tüzött ki.

(B. Eötvösnek) tudunkkal három leánya maradt; kettő azok közül férjnél, és egy fia, Lóránd, a ki néhány évvel ezelőtt Brassóban is megfordult atyjával.

(A gyászjelentést), mely lapunk élén olvasható, f. hó 4-ikén külön is kinyomattuk néhány példányban és különböző vidékekre megküldöttük. Ez alkalommal nem hallgathatjuk el megbotránkozunkat a távirat-hivatal eljárása felett: hogy ezen sürgönyt, mely 3-ikán d. u. 4 órakor már itt volt, csak 4-ikén délelőtt kézbesítette.

(A szókelyek) nemes pártfogójukat vesztették el a boldogult Eötvös miniszterben. Legutolsó ittjárta alkalmát élénken mondotta, hogy ezt a népet nagyon szereti, mert vig és munkás. Hozzá tette, hogy ez az ő szabadság eredménye. Nagyon boldognak mondotta magát, mert néhány napig, a székelyföldön keresztül csak elégedett arcot látott.

(A brassai magyar kaszinó) bizottmánya 5-én tartott ülésében meghatározta elhunyt feledhetlen vallás és közoktatásügyi miniszterünk b. Eötvös József tiszteletére gyászünnepepyt rendezni. Az említett bizottmánynak e tárgyban további lépéseit közzölni fogjuk.

(A föld összes lakosainak statistikája). Legujabb statistikai adatok szerint a föld összes lakosainak száma: 1228 millióra becsülhető, ezek közül 522 millió a mongol-, 360 millió a kaukazi-, 190 millió az aethyopiai-, 176 millió a malayi, 1,000,000 az indo-amerikai fajhoz tartozik. Az évi halálozások száma 33 1/2 millió, tehát minden másodperczben egy ember hal meg. — Az életkor középhossza 33 évre becsülhető; a 7-ik életet csak minden 4-ik, a 60-at minden 100-ik, a 90-et minden 500-ik, végre a 100-at minden 100,000-dik éri el. — Az összes emberek 3,642 különböző nyelven beszélnek, a tájnyelveket ide nem számítva s 980 vallás szerint imádják istenöket.

Közgazdasági rovat.

Brassai piac febr. 4-én 1871.

Tiszta buza 7.20; ó törökbuza 5.50; új törökbuza 4.—; bors 5—5.20; árpa 4.—; zab 2.80—3.—. Marhahus 18 kr., bihajhus 17 kr., diszuohus 20 kr., juhhus 12 kr.

Bécsi börze febr. 6-án. Brassói pénzárak f. 6-án.

Pénz nemek.		Pénz nemek.	
Arany	5. 84	Arany	5. 84
Napolcond'or	9. 94 1/2	Napolcond'or	9. 88
Ezüst	121. —	Magyar 20 franc	9. 88
Magyar földteh.	78. 10	Ezüst huszas	— 40
Erdélyi „	75. —	Tallér	2. 30
Banati „	77. —	Török lira	11. 20

Idegenek névsora.

Koronavendéglő.

1. Gaberschek Mária, szobaleány, Tiffert. Ujvárosi Ferencz és Bora Elek, birtokosok, Szemeria. Kováts Andrásné, K.-Vásárhely. 2. Mesko Emanuel, kereskedő, Köhalom, Beer Salamon, kereskedő, Heviz. 3. Waitz Róza, Bodza. 4. W. Kraft. 5. Hersch Tauber Koma Moises, házalók, Lemberg. Ugron Tamás, kereskedő, Kovászná. Császár Antal, kereskedő, Baróth. Mixner Rudolf, vendéglős, Baróth.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos: Kenyeres Adolf.

Bérbe adandó jószág.

Brassótól 3, S.-Szt. - Györgytől egy negyed mértföldnyire fekvő Kilyén helység és határán közel 200 hold szántó, kaszáló, kellő gazdasági épületek, veteményes és szép gyümölcsös kertekkel, egészben, vagy részletekben hasznbérbe adandó.

Bővebb felvilágosítást ad a szerkesztőség.
(37) 2-3

(32) **Both József,** 4-0

óraműves és a városi óráknak gondviselője, Brassóban, szélesutca 577. szám alatt, ajánlja a t. cz. közönségnek mindennemű fal-, zseb- és állóórákkal ellátott raktárát, egyszersmind átveszen felelősség mellett szakmájába vágó különböző kijavításokat.

Vidékre a legújabb szerkezetű toronyórák felállítását, valamint kijavításokat a legolcsóbb áron elvállalja.

Görcstől óvó balzsam.

1868-ban Bécsben törvényes vegytani vizsgálat alá vétetvén, a taghártyákra, gyomorra és belekre erősítő és ébresztő hatásának, emésztés hiányában, gyomorgyengeségben, hányásban, gyomormenésben, puffadásban, göresős gyomor és ideges kelészorulásokban kitűnő szernek találtatott.

Ezen elismert kitűnő szer árulatik egész és fél eredeti palaczkokban.

Ára egy egész palaczknak 1 ft 50 kr., egy fél palaczknak 80 kr. használati utasítással együtt.
(19) 4-0

Található: Brassóban gyógyszerész Jekelius Ferdinándnál, Duschoiu J. kereskedésében, Kugler Ede Ó-Brassói gyógyszerárán és J. Miller halpiaczi kereskedésében, Csikszeredán Leicht F., Décs Kremer J., Fogaras Megay J., Gyergyó-Szt.-Miklós Fröhlich E., N.-Szebenben Sill M., Hosszúfaluban Jekelius A., Kézdi-Vásárhelyt Lukács F., Kolozsvárt Dr. Hinz Gy. és Binder H., Nagy-Enyeden Horváth F., S.-Szt.-Györgyön Benkő és Csutak, Földvártt Folbert F. gyógyszerárakban.

Pályázat.

Brassóvidékében kebelezett Hosszúfalua magyar tannyelvű községi alsó-népiskolája alszegei részében a megüresedett főtanítói állomás betöltendő.

Teendői: Az 1868. XXXVIII. t. cz. által kiszabott tantárgyak tanításán kívül, a hit- és erkölcs-tan, valamint az egyházi énekek tanítása, ezeknek vezetése templomban és temetéseken, lelkész melletti segédkezés stb. a helybeli ag. hitv. ev. egyházban.

E kettős teendőiért évi fizetése:

a) 314 forint o. é.; b) 2 szobából s konyhából álló szabad szállás kerttel, istállóval és félcsürrel; c) 6 német öl fa, melyből azonban osztálya terne is fütendő; d) körülbelül 6 hold szántóföld és kaszáló; e) a szokásos jövedelmek az énekvezetésért, esketéseken.

Pályázni kívánók fölhivatnak, mind tanítói, mind egyházségdihivatalnokai és énekvezéri teljes képességüket kitüntető, kellőleg felszerelt folyamodványaikat alulírtnál — folyó év február 25-ig személyesen benyújtani.

Hosszúfalua, 1871. jan. 22-kén.

Molnár Viktor,
iskolaszéki elnök.

(34) 4-0

Selyembogár-tojások.

Alólírtnál a legjelesebb fajtájú selyembogártojásokat a legjutányosabb áron lehet kapni.

Valódi hétfalusi faj a legegészségesebb bogarak válnak belőle.

8 évi tenyésztés alatt a véznek nyoma sem látszott rajtuk.

Egyszersmint tenyésztési utasítással is szolgál

Bitai Sándor,

(38) 1-0

néptanító Pürkeretzen, Brassó vidékén.

Gazdászati Gyakornok

kerestetik, ki magyarul és németül tökéletesen, szépen és hibátlanul tudjon írni, számolni s a katonai szolgálattól végképen fölmentve legyen.

Bővebb felvilágosítást adand ezen lap szerkesztősége. (28) 4-0

PAP FERENCZ

nádszék- és butorgyártó.

Figyelmébe ajánlja a t. cz. közönségnek jó és oltsó nádszék, fotelle, kanape, pione és több fából való szobabutorait.

Megrendeléseket elfogad, és a távolabb vidékre is gyorsan kiszeközöl. Kívánatra mintakártyákat bérmentesen küld.

Ugyanott egy tanuló felvétetik.

Gyára és raktára vagyon Brassóban, a Nagypiacon 326. szám alatt a Remenyik-féle házban a rendőrség mellett. 8-0

Rochefort Vautier Henriettének

Brassóban már 17 év óta fennálló, felsőbb helyen engedélyezett

(30)

LEÁNY-

3-0

tan és nevelő intézetébe

minden időben vétetnek föl különböző koru, mind belső, mind külső leány-növendékek, a kik az előlegesen kiállott vizsga eredményéhez képest a fennálló osztályok valamelyikébe osztatnak be.

A társalgási nyelv az intézetben a német és francia; utóbbinak vezetésével francia születésű Lugon Mari kisasszony van megbízva.

A hitoktatás az illető lelkész urak által eszközöltetik.

A tantárgyak u. m. magyar és német nyelvtan, irálytan, számtan, földrajz, történelem, irodalom története, természetrajz és természettan a magyar ajkuaknak saját anyanyelvükön adatnak elő.

Az intézetben következő tanár urak működnek:

a magyar nyelv- és irálytant valamint a többi előirt tantárgyakat tanítja magyar nyelven Roszkosni Elek főgymnasiumi tanár;

a német nyelv- és irálytant s a többi tantárgyakat német nyelven Keszler gymnasiumi tanár;

a francia nyelvet Nicot tanár; a román nyelvet Baulescu tanár.

A zongoratanítást és a énektanítást Silbernagel karmester; rajzot és szépírástot képzett tanítók.

Finom női munkákra, arany- és más himzésre, öltöny-szabásra, mértékvevésre varrásra stb. tanít Kucherné asszonyság.

Folyó évi szeptember 1-től kezdve az intézetben az angol nyelv is tanítani fog, minek kellő kezelésére egy vizsgát állott tanítónő nyeretett meg az intézet számára.

A szülők kívánságára és beleegyezésével a növendékek táncban, uszás- és tornaszatban is nyernekt oktatást.

A vizsgák a m. k. tanfelügyelő ellenörködése mellett tartatnak meg.

Részletes tudósítást nyerhetni az intézetben, csergepiacz, 306. házszám alatt.

!! Szerencse fel!!

Az alólírt kereskedő ház már több nagyszorú sorsjegy-társaságjaitól állított föl, ez alkalommal különösen ajánlja az újonnan szervezett s annyira kedvelt magyar sorsjegyeket 22 részletfizetés mellett, a melyből is: négy húszéves 250,000, 200,000, 100,000, 25,000, 15,000, 5000, 5000, 5000 stb. forintokat tesznek, s így lehetővé válik már az első részlet befizetése után jelentékeny összegeket nyertetni.

Az első részlet befizetésével az illető azonnal igényt tarthat az általunk törvényesülleg kiállított részvényjegyben foglalt 20 darab sorsjegyek nyereményének huszadrészére.

A huszonkettedik részlet befizetésével a közös birtoklás megszűnik, s minden részvényes egy 100 fős magyar sorsjegyet kap, vagy pedig: az akkori börze árat készpénzben. Mintán folyó év február 15-én e sorsjegyek húzódnak, tisztelttel felhívjuk azokat, a kik e jól összehajtott sorsjegy-játéknd rész akarnak venni, az első részletet, 6 forintot, s egyszer mint mindenkorra 1 főt belyegéért, posta utalványban, azonnal beküldeni, hogy a részvény-ívet elég jókor megküldhesétek.

WERZAR TESTVÉREK.

Brassóban, Károlyutczán 562. sz.

A ki 5 részvényjegyet vesz, annak rá adunk egy eredeti Sachsen-Meiningi sorsjegyet.

(27) 6-0

MÜSZERRAKTÁR.

Alólírt ajánlja a t. cz. közönségnek nagyszerű saját gyártmányu műszerraktárát, a melyben mindennemű acs-, asztalos-, kádár- és kereseknek szükséges műszerek a legnagyobb daraboktól a legkisebbekig a legkitűnőbb minőségben és legnagyobb választékban jutányos áron kaphatók.

Megrendelésre készíti a jelenleg annyira kedvelt télen nyáron használható tartós és szép

(25) **ablakredőket** 5-0

(Jalousien), a melyek felhuzva, leeresztve és kitémasztva minden szobának díszére szolgálnak és nyáron a szobát kitűnő hivesen tartják, csinososságra, könnyűségre, tartósságra és olcsóságra pedig, minden eddig ismert ablakredőket felülmúlnak.

Egy □ lábnak ára 50 kr. o. é.

Nagyszerű koporsó- és halotti ruha-raktárában saját gyarában készített koporsók minden nagyságban, az egyszerűtől a legdíszesebb kiállításig, valamint a legelső kül- és belföldi gyárokból készült halotti öltözetek és más halotti díszítmények a legnagyobb választékban és igen jutányos áron kaphatók.

Járosi János.

Lakása és raktára Nagytuczában, 519. sz. a. van.

Kiadó bolt.

A piacon a Lensoron

a Safrano-féle házban egy singes kereskedéshez szükséges butorzat van eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

(35) 2-0

Halmen J.

(8) 4-0

Nagy József, orgonaművész,

mindennemű új művek készítésére és régik javítására folyvást vállalkozik legolcsóbb áron.

Lakása: Brassó, Bolgárszeg 1436. sz. alatt.

Arlejtési hirdetmény.

Krizba község iskolaszéke községi iskolát szándékozván építtetni, ezt a kevesebbert vállalkozó építőmesternek adandja át. Az ársökkenntés melletti kiadás folyó év február hó 9-ik napján a kerületi tanfelügyelő irodájában (Brassó, Bolgárszeg 392. sz.) délelőtt 10 órakor fog megtörténni.

A tervrajz és feltételek megtekinthetők ugyan csak a tanfelügyelői irodában.

Krizba, 1871. február hó 1-én.

Foris Márton,

iskolaszéki elnök.

(36) 2-0